

जिल्हा परिषदेच्या अधिनस्थ मोडकळीस
आलेल्या / धोकादायक झालेल्या इमारत
बांधकामाबाबत मार्गदर्शक सूचना

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन परिपत्रक क्र.जिपई-२०११/ग्र.क्र.१९८/पंरा-७
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ९ जानेवारी, २०१२

वाच्या : शासन निर्णय, सा.बां.वि.क्र.जीईएन-१०८४/(२०)ई-२, दिनांक २४मे, १९८४

प्रस्तावना :

जिल्हा परिषदेच्या अधिनस्थ विविध प्रशासकीय विभागाच्या, विविध योजनांच्या निधीतुन इमारतीचे बांधकाम हाती घेण्यात आलेले असुन कालौघात काही इमारतींची बांधकामे जीर्ण होवून मोडकळीस आलेली आहेत. मात्र, अशी बांधकामे पाडण्यासंबंधात जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम तसेच ग्रामपंचायत अधिनियमात स्पष्ट तरतुद नसल्याने, त्या ठिकाणी नविन बांधकाम हाती घेण्याच्या दृष्टीने अस्तित्वातील बांधकाम पाडण्याबाबत अडचणी निर्माण होत असल्याची बाब शासनाच्या निर्दर्शनास आणण्यात आली आहे. त्याअनुषंगाने अस्तित्वातील मोडकळीस आलेले/ धोकादायक झालेले इमारत बांधकाम पाडण्यासंबंधात मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

-: शासन परिपत्रक :-

- (i) जिल्हा परिषदेच्या अधिनस्थ ज्या योजनेची/खात्वाची अस्तित्वातील इमारत मोडकळीस आलेली असेल, त्याबाबत संबंधित खातेप्रमुखांनी त्यासाठीचा सविस्तर प्रस्ताव तयार करावा. सदर प्रस्ताव कार्यकारी अभियंता (बांध), जि.प. यांच्या मार्फत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना प्रथम सादर करावा.
- (ii) त्यामध्ये कार्यकारी अभियंता (बांध) जिल्हा परिषद व संबंधित खातेप्रमुख यांनी सदर इमारत बांधकामाच्या दर्जाबाबत (स्ट्रक्चरल ऑडिट) संयुक्त तपासणी करून, त्याबाबत अहवाल प्रस्तावा सोबत सादर करणे आवश्यक आहे.
- (iii) या अहवालामध्ये अस्तित्वातील इमारत बांधकामाचे वर्ष, सदर इमारत बांधकाम ज्या जागेवर असेल त्या जागेच्या मालकीचा तपशिल, सदर इमारतीचे बांधकाम कोणत्या योजनेतुन करण्यात आले होते त्याचा तपशिल, बांधकामाचे क्षेत्रफळ, त्यावरील खर्च, इमारत बांधकामाच्या सद्यःस्थिती बाबतचे सविस्तर वर्णन, मोडकळीस आलेल्या इमारत बांधकामाचे घसारा मुल्य/मुल्यांकन व सदर बांधकाम पाडण्याची आवश्यकता नमूद करावी.
- (iv) तसेच वरील संयुक्त तपासणी अहवालाच्या आधारे सदर बांधकाम भविष्यात कार्यालयीन/ निवासी वापरास योग्य/अयोग्य असल्याचे स्वयंस्पष्ट अभिप्राय तसेच अस्तित्वातील बांधकाम धोकादायक झालेले असल्यास ते पाडण्यास हरकत नसल्याबाबतचे सविस्तर प्रमाणपत्र कार्यकारी अभियंता(बांध) यांनी विभागीय अधिक्षक अभियंता, सा.बां.वि. किंवा प्र.मं.ग्रा.स.यो.यांच्याकडून प्राप्त करून घेवून प्रस्तावासोबत सादर करणे आवश्यक आहे.
- (v) मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी प्रस्तावास मान्यता दिल्यानंतर अस्तित्वातील मोडकळीस आलेले बांधकाम पाडण्या संबंधातील सविस्तर प्रस्तावास जिल्हा परिषदेच्या सर्व साधारण सभेची मान्यता घ्यावी.

- (vi) तदनंतर संबधित खातेप्रमुखांनी अस्सित्वातील इमारत बांधकाम पाडण्यास परवानगी मिळवण्याबाबत आवश्यक त्या सर्व कागदपत्रांसह (संयुक्त तपारणी अहवाल, कार्यकारी अभियंता (बांध) जि.प. यांचे प्रमाणपत्र, अस्सित्वातील मोडकळीस आलेल्या इमारत बांधकामाचे फोटो, सवर इमारत बांधकाम दर्शविणाऱ्या जागेचा ले-आऊट एलॉन, संबधित प्रशासकीय विभागाच्या सहमतीचे पत्र, जि.प.सर्वसाधारण सभेचा ठरावाची प्रत इ.सह) सविस्तर प्रस्ताव शासनास सादर करावा.
- (vii) ग्रामपंचायत व पंचायत समितीच्या मोडकळीस आलेल्या इमारत बांधकामाबाबत, पंचायत समितीच्या संबधित गट विकास अधिकारी यांनी खातेप्रमुख म्हणुन घरील प्रमाणे कार्यवाही करावी.
- (viii) अन्य प्रयोजनार्थ इमारत बांधकाम पाडावद्याचे असल्यास, त्या बांधकामाची कोणत्याही सार्वजनिक उपयोगासाठी आवश्यकता नाही किंवा ते सेसेच राहु देणे/ ठेवणे सार्वजनिक हितासा आधक ठरेल असे लेखी प्रमाणपत्र संबधित कार्यकारी अभियंता (बांध), जिल्हा परिषद यांनी विभागीय अधिकारी अभियंता, सा.या.वि. किंवा प्र. मं. ग्रा. स. यो. यांच्याकडून प्राप्त करून घेण्यात घ्यावे य स्थानुसार प्रस्ताव शासनास सादर करावा.
- (ix) अस्सित्वातील मोडकळीस आलेले इमारत बांधकाम पाडण्यास शासन भाष्यता प्राप्त इत्यापांतर सवर बांधकाम बाबतची आवश्यक ती नोंद विहीन रजिस्टर मध्ये घेण्याची जबाबदारी कार्यकारी अभियंता (बांध) जिल्हा परिषद यांची राहील.
- (x) तदनंतर प्रथमित लिलाव कार्यपद्धतीचा अवलोक करून सवरील इमारत बांधकाम पाडण्याचिक्यक आवश्यक ती पुढील कार्यवाही कार्यकारी अभियंता (बांध), जि.प. यांनी करावी.
२. घरील भागदर्शक रूद्धनांनुसार सर्व संबधितांनी दि. ११.२०१२ पासून आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करावी.
३. प्रस्तुतचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत इथलावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१२१०९०८०३७१७७०१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दि. ग. मोरे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत-

मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
 मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
 मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
 अपरमुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व संबधित मंत्रालयीन विभाग,
 सर्व विभागीय आयुक्त, मुख्य अभियंता, सा.या.वि., भंत्रालय, मुंबई
 मा.मंत्री, ग्राम विकास व पंचायत राज यांचे खाजगी सचिव,
 भा.राज्यमंत्री, ग्राम विकास यांचे खाजगी सचिव,
 मुख्य अभियंता, प्रधानमंत्री ग्राम साक्षक योजना, भंत्रालय, मुंबई
 सर्व सहसचिव/ उप सचिव/ अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, ग्रा.वि.य ज.सं.विभाग,
 सर्व अधिकारी अभियंता, प्रधानमंत्री ग्राम सङ्काय योजना,
 मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व जिल्हा परिपदा,
 सर्व उपआयुक्त (विकास), विभागीय आयुक्त कार्यालय,
 प्रकल्प संचालक, सर्व जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,
 कार्यकारी अभियंता (बांध.), सर्व जिल्हा परिपदा,
 गटविकास अधिकारी, सर्व पंचायत रामिती,
 निवड नस्ती (पंरा-७)